T079 BL IX (23) 1450 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Phá Tăng Sự Q4

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 313

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ

QUYEÅN 4

Luùc ñoù ôû choã vui höôûng duïc laïc trong cung, Boà-taùt töï nghó: “ta coù ba phu nhaân vaø saùu vaïn theå nöõ, neáu khoâng cuøng hoï vui höôûng duïc laïc thì sôï ngöôøi ngoaøi cho ta khoâng phaûi laø tröôïng phu. Ta phaûi cuøng Da- du-ñaø-la vui höôûng duïc laïc”, nhaân ñaây Da-du-ñaø-la coù thai, khi ñaõ mang thai phu nhaân suy nghó: “saùng mai ta seõ baùo cho Thaùi töû bieát”. Ñeâm ñoù Boà-taùt tö duy veà lyù duyeân sanh roài noùi keä: “Ñaõ cuøng ngöôøi vôï nguû qua ñeâm, Ñaây laø laàn sau cuøng chung nguû, Töø ñaây ta seõ khoâng theá nöõa, Lìa haún cuøng ngöôøi nöõ nguû ñeâm”. Boà-taùt quay laïi nhìn thaáy caùc theå nöõ sau khi muùa haùt xong moõi meät naèm nguû meâ man, ngöôøi thì ñaàu toùc roái buø, ngöôøi thì nguû môù, mieäng chaûy nöôùc daõi, ngöôøi thì naèm loä baøy nöûa thaân … ; Boà-taùt caûm thaáy thaâm cung gioáng nhö baûi tha ma vôùi nhöõng ngöôøi cheát naèm ngoån ngang, lieàn tö duy vaø noùi keä: “Nhö gioù thoåi ngaõ sen trong ao, Tay chaân raõ rôøi naèm ngoån ngang, Ñaàu toùc roái buø, thaân hình loä, Duø coù taâm AÙi cuõng lìa boû. Ta thaáy nhöõng ngöôøi nöõ naøy nguû, Gioáng nhö ngöôøi cheát, thaân bieán saéc. Vì sao ta khoâng hay bieát sôùm, Nôi caûnh höõu tình voâ trí naøy, Laïi ñoàng buøn, teân, ñoäc, löûa kia. Nhö moäng hoaëc nhö uoáng nöôùc muoái, Nhö vua roàng boû vaät khoù boû, Caùc khoå oaùn thuø nhaân ñaây sanh”.

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 313

Noùi keä xong Boà-taùt ñi nguû, ñeâm ñoù phu nhaân Ñaïi theá chuû thaáy boán ñieàm moäng: 1. Laø thaáy nguyeät thöïc. 2. Laø thaáy maët trôøi vöøa moïc ôû phöông Ñoâng lieàn laën. 3. Laø thaáy coù nhieàu ngöôøi ñaûnh leã phu nhaân. 4. Laø thaáy baûn thaân hoaëc cöôøi hoaëc khoùc. - Ñeâm ñoù Da-du-ñaø-la cuõng thaáy taùm ñieàm moäng: 1. Laø thaáy doøng hoï beân meï ñeàu ly taùn. 2. Laø thaáy chieác giöôøng cuøng naèm vôùi Thaùi töû bò hö huûy. 3. Laø thaáy hai caùnh tay ñeàu bò gaãy. 4. Laø thaáy raêng mình ñeàu ruïng heát. 5. Laø thaáy toùc mình ruïng heát. 6. Laø thaáy thaàn an laønh ra khoûi nhaø. 7. Laø thaáy nguyeät thöïc. 8. Laø thaáy maët trôøi vöøa moïc ôû phöông Ñoâng lieàn laën. - Ñeâm ñoù Boà-taùt cuõng thaáy naêm ñieàm moäng: 1. Laø thaáy thaân mình naèm treân maët ñaát, ñaàu goái teân nuùi Tu di, tay traùi thoøng xuoáng bieån Ñoâng, tay phaûi thoøng xuoáng bieån Taây, hai chaân thoøng xuoáng bieån Nam. 2. Laø thaáy treân tim mình moïc coû Caùt töôøng cao vuùt leân hö khoâng. 3. Laø thaáy caùc con chim traéng, ñaàu ñeàu coù saéc ñen

bay ñeán ñaûnh leã Boà-taùt roài laïi muoán bay leân hö khoâng, nhöng khoâng bay qua khoûi ñaàu goái cuûa Boà-taùt. 4. Laø thaáy nhöõng con chim ñuû maøu saéc töø boán phöông bay ñeán choã Boà-taùt thì trôû thaønh cuøng moät maøu. 5. Laø thaáy Boà-taùt kinh haønh qua laïi treân nuùi ñaày taïp ueá. Boà-taùt thöùc tænh vui möøng suy nghó: "ñieàm moäng naøy cho bieát khoâng bao laâu nöõa ta seõ ñöôïc trí A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà", luùc ñoù Da-du-ñaø-la cuõng tænh giaác vaø noùi cho Boà-taùt nghe taùm ñieàm moäng cuûa mình. Sôï Da-du-ñaø-la lo buoàn neân Boà-taùt phöông tieän giaûi thích ñieàm moäng ñoù nhö sau: 1. Laø thaáy doøng hoï beân meï ñeàu ly taùn thì nay hoï ñeàu coøn ñoù, sao laïi goïi laø ly taùn. 2. Laø thaáy chieác giöôøng cuøng naèm vôùi Thaùi töû bò hö huûy thì nay giöôøng naøy vaãn coøn nguyeân veïn, sao laïi goïi laø hö huûy. 3. Llaø thaáy hai caùnh tay ñeàu bò gaãy thì nay chuùng vaãn coøn nguyeân veïn, sao laïi goïi laø ñeàu bò gaãy. 4. Laø thaáy raêng mình ñeàu ruïng heát thì nay raêng vaãn coøn nguyeân toát

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 313

ñeïp, sao goïi laø ruïng heát. 5. Laø thaáy toùc mình ruïng heát thì toùc nay vaãn coøn nhö cuõ. 6. Laø thaáy thaàn an laønh ra khoûi nhaø thì thaàn an laønh cuûa naøng laø ta vaãn coøn beân caïnh naøng ñaây. 7. Laø thaáy nguyeät thöïc thì traêng vaãn troøn saùng treân khoâng. 8. Laø thaáy maët trôøi vöøa moïc ôû phöông Ñoâng lieàn laën thì baây giôø laø nöûa ñeâm, maët trôøi vaãn chöa moïc, sao goïi laø laën. Sau khi nghe giaûi thích, Da-du-ñaø-la lieàn im laëng; luùc ñoù Boà-taùt laïi nghó veà ñieàm moäng cuûa Da-du-ñaø-la : "neáu öùng theo ñieàm moäng cuûa Da-du-ñaø-la thì ñeâm nay ta ñi xuaát gia laø thích hôïp", laïi nghó: "ta phaûi noùi sô yù nguyeän cuûa ta cho Da-du-ñaø-la bieát", nghó roài lieàn noùi: "thaät ra ta voán coù yù nguyeän xuaát gia", Da-du-ñaø-la noùi: "thieáp cuõng muoán ñi, xin haõy daãn thieáp ñi theo", Boà-taùt thaàm nghó: "khi naøo ñöôïc Nieát-baøn, ta seõ daãn naøng ñi", lieàn noùi: "ñöôïc, khi naøo ta coù choã ñi, ta seõ daãn naøng ñi", Da-du-ñaø-la nghe roài lieàn nguû yeân. Luùc ñoù Boà-taùt phaùt taâm muoán ñi, bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa Boà-taùt neân vua trôøi Ñeá thích vaø Ñaïi phaïm chaép tay noùi keä: "Taâm nhö ngöïa chöa ñieàu, Nhö khæ vöôïn laêng xaêng, Ai lìa nguõ duïc laïc, Mau chöùng ñaéc Nieát-baøn. Ñaáng Ñaïi töø daäy ñi, Boû ngoâi vò vua naøy, Seõ ñöôïc Nhaát thieát trí , Ñoä thoaùt caùc chuùng sanh". Boà-taùt noùi: "vua trôøi Ñeá thích, oâng khoâng thaáy sao?", lieàn noùi keä: "Nhö Sö töû vöông trong cuõi saét, Töôùng maïnh, ñao cung ñöùng canh giöõ, Ñoâng ngöôøi, voi, ngöïa raát oàn aøo, Vaây quanh thaønh naøy laøm sao ra. Vua cha nhö Sö töû huøng maïnh, Boán binh giaùp saét ñeàu ñaày ñuû, Haøo thaønh, laàu gaùc vaø haønh lang, Ñuû loaïi binh tröôïng ôû khaép nôi. Haõy nhìn caùc cöûa trong cung caám, Vaø caùc cöûa thaønh cuõng nhö vaäy, Khaép nôi thaûy ñeàu coù treo linh,

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 315

Thaät laø khoù vöôït qua cöûa aûi. Neáu qua, loa troáng chung quanh ta, Seõ khua aàm æ khoâng ngöøng döùt, Boán binh voi ngöïa ôû ngoaøi cung, Canh giöõ nghieâm nhaët

khoâng theå ra". Thích-ñeà-hoaøn-nhôn noùi keä: "Theä nguyeän xöa, nay Ngaøi neân nhôù, Ñöôïc Nhieân ñaêng Nhö lai thoï kyù, Cöùu vôùt chuùng sanh trong khoå naõo, Haõy mau lìa nhaø tìm chaùnh ñaïo. Toâi coù theå phöông tieän giuùp Ngaøi, Cuøng caùc Phaïm thieân vaø chö thieân, Seõ giuùp Ngaøi khoâng gaëp chöôùng ngaïi, Ñeå ñeán röøng caây tu chaùnh giaùc". Boà-taùt nghe roài vui möøng khen laønh thay, luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích duøng loïng hoân meâ che phuû khieán cho caùc binh chuùng, vua Tònh-phaïn, caùc theå nöõ vaø taát caû nhöõng ngöôøi ñang phoøng veä ôû caùc cöûa thaønh ñeàu nguû thieáp, khoâng theå tænh thöùc ; vua trôøi laïi sai ñaïi töôùng Daï xoa laø Taùn chi ca giöõ thang cho Boà-taùt ñi xuoáng choã cuûa Xa-naëc. Thaáy Xa-naëc ñang nguû, Boà-taùt duøng tay lay goïi hoài laâu môùi tænh, Boà-taùt noùi keä: "Haõy daäy ñi Xa-naëc, Daãn ngöïa Kieàn-traéc tôùi, Ñöa ñeán röøng Thaéng giaû, Ñeå ta caàu tónh laëng". Xa-naëc nöûa nguû nöûa thöùc noùi keä ñaùp: "Chaúng phaûi giôø ñi daïo, Ngaøi voán khoâng keû thuø, Khoâng coù oaùn giaëc ñeán, Ban ñeâm sao ñoøi ngöïa?". Boà-taùt noùi: "Xa-naëc tröôùc tôùi nay, Khoâng heà traùi lôøi ta, Chôù vaøo phuùt sau cuøng, Laïi muoán traùi lôøi ta". Xa-naëc noùi: "nöûa ñeâm thaàn lo sôï neân khoâng theå daãn ngöïa ñeán", Boà-taùt nghe roài lieàn suy nghó: "neáu ta cöù noùi vôùi Xa-naëc maõi thì e raèng coù ngöôøi nghe ñöôïc, seõ laøm hoûng döï tính cuûa ta, chi aèng ta töï ñi daét ngöïa ñeán", nghó roài Boà-taùt lieàn ñi ñeán chuoàng ngöïa, choã ngöïa chuùa Kieàn-

traéc. Thaáy Boà-taùt ñeán, Kieàn-traéc toû veû giaän döõ nhaûy choàm leân khoâng cho Boà-taùt daét ñi; trong loøng baøn tay cuûa Boà-taùt coù töôùng Baùch baùu luaân, taát caû chuùng sanh sôï haõi neáu ñöôïc Boà-taùt ñöa tay Baùch baùu luaân naøy voã veà thì seõ caûm thaáy an oån. Luùc ñoù Boà-taùt ñöa tay voã nheï treân ñaàu ngöïa roài noùi keä: "Ñaây laø laàn cuoái ta côõi ngöôi, Mau ñöa ta ñi chôù chaàn chöø, Khoâng bao laâu nöõa chöùng Boà-ñeà, Ta duøng phaùp vuõ ñoä chuùng sanh". Do chuùng sanh coù thöôøng phaùp laø neáu nghe coù ngöôøi chæ daïy thì lieàn nghe theo, ngöïa Kieàn-traéc sau khi nghe keä lieàn ñöùng yeân cho Boà- taùt daét ñi. Luùc ñoù Phaïm vöông Ñeá thích sai boán thieân töû: moät laø Bæ ngaïn, hai laø Caän ngaïn, ba laø Höông dieäp, boán laø Thaéng höông dieäp; caû boán vò naøy ñeàu coù oai löïc cuøng ñeán choã Boà-taùt, Boà-taùt hoûi: "ai coù theå giuùp ta bay leân hö khoâng ñeå ra khoûi thaønh?", ñaùp: "caû boán chuùng toâi ñeàu coù theå", laïi hoûi: "caùc vò coù thaàn löïc gì?", Bæ ngaïn ñaùp: "toâi coù theå naâng caû maët ñaát leân vaø mang ñi", Caän ngaïn noùi: "toâi coù theå gaùnh nöôùc trong boán bieån vaø caùc soâng ngoøi mang ñi", Höông dieäp noùi: "toâi coù theå gaùnh ñaù treân caùc ngoïn nuùi mang ñi", Thaéng höông dieäp noùi: "toâi coù theå gaùnh taát caû caây röøng vaø buïi coû mang ñi", Boà-taùt nghe roài lieàn aán chaân xuoáng ñaát vaø baûo caû boán thieân töû duøng heát söùc löïc naâng Boà-taùt leân. Caû boán vò vaän duïng heát oai löïc vaãn khoâng theå naâng Boà-taùt leân ñöôïc neân heát söùc kinh ngaïc, noùi raèng: "chuùng toâi khoâng bieát Boà-taùt coù oai löïc lôùn nhö theá, neáu bieát thì chuùng toâi ñaõ khoâng daùm naâng Ngaøi". Nghe Boà-taùt cuøng caùc thieân töû

noùi chuyeän vôùi nhau, Xa-naëc lieàn raûo böôùc tôùi choã Boà-taùt, Boà- taùt lieàn leo leân löng ngöïa, Xa-naëc moät tay naém daây cöông, moät tay caàm dao, boán thieân töû naâng chaân ngöa leân, nhôø oai löïc cuûa Boà-taùt vaø chö thieân caûm öùng nhau neân taát caû cuøng bay leân hö khoâng. Luùc ñoù caùc thieän thaàn trong cung nhìn thaáy vieäc naøy ñeàu cuøng gaøo khoùc, nöôùc maét rôi xuoáng nhö möa, Xa-naëc hoûi Boà-taùt: "ñaây laø möa phaûi khoâng?", Boà-taùt noùi: "ñaây khoâng phaûi laø möa, maø laø nöôùc maét cuûa caùc thieän thaàn trong cung rôi xuoáng khi nhìn thaáy ta ra ñi", Xa-naëc nghe roài lieàn ngheïn ngaøo khoâng noùi. Luùc ñoù Boà-taùt ngoaùi nhìn laïi vöông cung thaàm nghó: "ñeâm nay laø ñeâm cuoái cuøng ta cuøng ngöôøi vôï nguû chung, nhaát thôøi töø bieät khoâng coøn nhö theá nöõa", laïi nghó: "neáu ta khoâng qua cöûa thaønh Ñoâng töø bieät phuï vöông thì sôï phuï vöông seõ töùc giaän quôû traùch caùc binh só khoâng noå löïc canh chöøng", nghó roài lieàn bay qua ñeán cöûa thaønh Ñoâng, thaáy vua cha nguû raát say lieàn nhieãu quanh phuï vöông ba voøng, ñaûnh leã roài noùi:

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 317

"con ra ñi khoâng phaûi vì baát hieáu maø chæ vì caùc khoå sanh laõo bònh töû huûy dieät caùc höõu tình; con muoán xuaát gia chöùng ñaïo Boà-ñeà ñeå cöùu vôùt khoå naïn naøy", noùi roài lieàn bay leân hö khoâng. Luùc ñoù töôùng Ñaïi danh Thích ca ñi tuaàn vöøa ñeán cöûa thaønh Ñoâng, chôït thaáy Boà-taùt ñang bay treân hö khoâng lieàn keâu gaøo leân : "Thaùi töû laøm gì vaäy?", Boà-taùt ñaùp laø ta muoán xuaát gia, töôùng Ñaïi danh noùi: "vieäc laøm naøy phi phaùp", Boà-taùt noùi: "ta ñaõ töøng ôû trong ba A-taêng-kyø kieáp thöôøng haønh khoå haïnh caàu Voâ thöôïng Boà-ñeà ñeå cöùu vôùt chuùng sanh, laøm sao ngaøy nay ta coù theå ôû yeân trong cung, nay ta nhaát taâm vì phaùp maø ra ñi", töôùng Ñaïi danh nghe roài lieàn gaøo khoùc: "than oâi, hôõi vua Tònh-phaïn vaø nhöõng ngöôøi thuoäc chuûng toäc Thích ca , khoå thay, khoå thay!". Tuy bieát Thaùi töû vì ñaïi nguyeän nhöng töôùng Ñaïi danh vaãn muoán giöõ Thaùi töû ôû laïi, lieàn noùi keä: "Hoâm nay vua Tònh-phaïn, Vì con sanh saàu naõo, Giô tay goïi trôøi xanh, Buoàn haän gaøo khoùc lôùn. Naøng Da-du-ñaø-la, Cuøng vôùi caùc cung nhôn, Nay töø bieät Taát ñaït, Thöôøng bò khoå böùc naõo". Töôùng Ñaïi danh noùi keä xong voäi chaïy ñeán choã phu nhaân Da-du- ñaø-la lay goïi daäy vaø noùi keä: "Taát ñaït ñang ra ñi, Phu nhaân neân löu luyeán, Chôù ñeå sau öu saàu, Noãi khoå nhôù thöông choàng. Ñi roài khoù gaëp laïi, Haõy gaëp laàn sau cuøng. Khoå thay khoâng ai nghe, Thöùc daäy ñöøng traùch toâi". Noùi keä roài laïi chaïy ñeán choã vua Tònh-phaïn lay goïi vaø noùi keä: "Taát ñaït ñang ra ñi, Vua haõy mau ngaên laïi, Chôù ñeå veà sau naøy, Thöôøng saàu naõo vì con". Töôùng Ñaïi danh lay goïi ba laàn maø vua vaãn khoâng tænh thöùc, luùc ñoù Phaïm vöông Ñeá thích cuøng voâ löôïng chö thieân quyeán thuoäc ñeàu ñeán choã Boà-taùt, Ñaïi phaïm thieân vöông cuøng chö thieân coõi saéc ñöùng beân phaûi

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 318

Boà-taùt; Thích-ñeà-hoaøn-nhôn cuøng chö thieân coõi Duïc ñöùng beân traùi Boàtaùt, coù vò caàm phöôùn loïng, coù vò taáu nhaïc, coù vò töø treân hö khoâng raûi caùc loaïi hoa xuoáng cuùng döôøng Boà-taùt nhö hoa Öu baùt la, hoa Ba ñaàu ma, hoa Phaân ñaø lôïi, hoa Maïn-ñaø-la, hoa Ma ha Maïn-ñaø-la, caùc loaïi höông nhö Chieân ñaøn, Traàm thuûy...; coù vò duøng thieân y raûi, coù vò ñaùnh troáng, thoåi loa, ca muùa... vaø noùi keä: "Chö thieân trong hö khoâng, Ñeàu heát söùc vui möøng, Muùa haùt tröôùc Boà-taùt , Ñeå ca ngôïi Boà-taùt . Coù vò taáu kyõ nhaïc, Coù vò daãn ñi tröôùc, Coù vò môû caùc cöûa, Coù vò raûi höông hoa, Coù vò naâng chaân ngöïa, Taát caû ñeàu ñi theo, Phaïm vöông vaø Ñeá thích, Taát caû trôøi oai ñöùc, Khoâng ai khoâng ñi theo, Nhö traêng giöõa caùc sao, Ñi ñeán röøng Thaéng giaû". Khi Boà-taùt ñaõ ra khoûi thaønh Kieáp-tyû-la, Phaïm Thích chö thieân ñeàu hoan hæ noùi raèng: "laønh thay Boà-taùt, tröôùc ñaây Ngaøi thöôøng nguyeän khoâng bieát luùc naøo môùi ñöôïc ôû trong röøng hoang vaéng naøy khoâng coøn chöôùng ngaïi, thì nay ñaõ ñöôïc nhö nguyeän. Neáu Ngaøi ñaéc ñaïo voâ thöôïng, xin haõy nhieáp thoï chuùng toâi", Boà-taùt noùi: "caùc vò seõ ñöôïc nhö nguyeän", nhö voi chuùa Boà-taùt quay laïi nhìn chö thieân vaø noùi keä: "Khoâng chöùng ñaïo voâ thöôïng, Thaáu roõ phaùp chö Phaät, Toâi seõ khoâng trôû veà, Thaønh Kieáp-tyû-la naøy". Qua hai canh giôø, Boà-taùt ñaõ ñi ñöôïc möôøi hai do tuaàn lieàn xuoáng ngöïa, côûi chuoãi anh laïc ñöa cho Xa-naëc roài noùi: "ngöôi mang ngöïa vaø chuoãi ngoïc naøy trôû veà cung", lieàn noùi keä: "Ngöïa vaø chuoãi anh laïc, Giao cho thaân thuoäc ta, Ta nay boû tham AÙi, Maëc phaùp phuïc töø ñaây".

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 319

Xa-naëc nghe roài lieàn lôùn tieáng gaøo khoùc bi thöông, nöôùc maét tuoân nhö möa vaø noùi keä: "Sö töû, hoå thaønh baày, Gai goùc vaø thuù döõ, Moät mình khoâng quyeán thuoäc, Thaùnh giaû soáng ra sao?". Boà-taùt noùi keä: "Khi sanh, sanh moät mình, Cheát cuõng cheát moät mình, Khoå cuõng moät mình chòu, Sanh töû khoâng coù baïn". Xa-naëc laïi noùi keä: "Tröôùc ñaây ñi thöôøng côõi ngöïa voi, Tay chaân maàm maïi chöa chòu khoå, Nôi ñaây toaøn gai goùc ñaù nhoïn, Thaùi töû laøm sao ñi laïi ñöôïc". Boà-taùt noùi keä: "Duø cho thuôû nhoû ñöôïc cöng chìu, Baäc hieàn thieän, ngöôøi coâ ñoäc, Doõng maõnh voâ uùy, ngöôøi cung kính, Taát caû cuoái cuøng cuõng seõ cheát, Sanh laõo bònh töû noái theo nhau, Ñeán haïi moïi ngöôøi raát nhanh choùng, Duø coù nguyeän khaùc lôùn hay nhoû, Cuõng trong choác laùt ñeàu tieâu dieät". Xa-naëc noùi: "vua Tònh-phaïn khoâng thaáy Thaùi töû aét seõ buoàn raàu ñeán cheát", Boà-taùt tuy nghe lôøi naøy nhöng vì ñöôïc tö löông Boà-ñeà vieân maõn töø laâu, neân khoâng ñeå taâm ñeán; luùc ñoù Boà-taùt ruùt laáy cao dao trong tay Xa-naëc, con dao naøy nheï vaø beùn, coù saéc xanh; Boà-taùt töï caét toùc mình roài neùm leân khoâng trung, Thích-ñeà-hoaøn-nhôn lieàn ñoùn laáy toùc naøy ñem veà coõi trôøi Tam thaäp tam, moãi naêm hoïp ñaïi hoäi chö thieân cuùng döôøng; nôi Boà-taùt ñaõ caét toùc, caùc tröôûng giaû vaø Baø-la-moân coù tín taâm xaây leân moät baûo thaùp goïi laø thaùp nôi caét toùc ñeå cuùng döôøng. Caét toùc xong, Boà-taùt baûo Xa-naëc: "ngöôi thaáy ta baây giôø hình dung ñaõ khaùc, taâm ta caøng

kieân coá ; ngöôi nhö vaäy haù coù theå trôû veà nhaân gian hay sao?", Xa-naëc ñaùp laø khoâng roài thaàm nghó: "Thaùi töû thuoäc doøng Saùt-ñeá-lî nhieàu kieâu maïn, duø ta noùi theá naøo cuõng khoâng laøm thay ñoåi ñöôïc", nghó roài lieàn ñaûnh leã giaõ töø Boà-taùt; ngöïa Kieàn-traéc cuõng cuùi ñaàu lieám chaân Boà-taùt, Boà-taùt giô

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 321

baøn tay Baùch baùu luaân voã nheï treân ñaàu ngöïa roài noùi: "Kieàn-traéc haõy ñi ñi, ta seõ thöôøng nhôù ôn ngöôi cho ñeán khi ta chöùng quaû Boà-ñeà", laïi baûo Xa-naëc: "khi veà ñeán nôi, ngöôi khoâng neân daét Kieàn-traéc vaøo trong thaønh", Xa-naëc tuyeät voïng ngheïn ngaøo rôi leä, luùc leân ñöôøng trôû veà vaãn coøn ngoAÙi ñaàu laïi nhìn Boà-taùt. Do thaàn ñöùc cuûa Boà-taùt neân chæ trong hai canh giôø lieàn tôùi ñöôïc nôi ñaây, nhöng khi trôû veà Xa-naëc phaûi maát tôùi baûy ngaøy môùi veà ñeán nôi. Tôùi cöûa thaønh lieàn nghó: "neáu ta cuøng ngöïa vaøo thaønh seõ bò moïi ngöôøi oaùn gheùt, thaân ta cuõng khoù baûo toaøn", nghó roài lieàn troán trong vöôøn hoa ñeå ngöïa chaïy moät mình vaøo trong thaønh. Khi vaøo trong thaønh, Kieàn-traéc lieàn hí vang buoàn baõ ; nghe tieáng ngöïa hí taát caû moïi ngöôøi trong thaønh ñeàu voäi vaõ chaïy ra, khoâng thaáy Boà-taùt, hoï oâm coå Kieàn-traéc khoùc than aùo naõo. Suùc sanh coù thöôøng phaùp laø hieåu ñöôïc tình caûm cuûa theá gian, huoáng chi Kieàn traùc laø ngöïa chuùa ; cho neân khi thaáy moïi ngöôøi keâu gaøo thöông caûm nhö theá, Kieàn-traéc lieàn maát heát khí löïc maø cheát. Töø nhieàu kieáp ñeán nay, Kieàn-traéc ñeàu thoï thaân ngöïa trong caùc nhaø Baø-la-moân, coù ñuû phaùp sieâng naêng ; nay vöøa maïng chung lieàn nhôù laïi nghieäp ñôøi tröôùc maø ñöôïc vuôït qua ñöôøng sanh töû ñaày sôï haõi, leân bôø kia Nieát-baøn. Luùc ñoù Boà-taùt caàn ca-sa, trong thaønh Voâ tyû coù moät cö só giaøu coù, tieàn taøi, kho laãm ñaày aép, nhieàu quyeán thuoäc; cö só cöôùi moät coâ gaùi cuøng doøng hoï laøm vôï, cuøng chung soáng vui veû vaø sanh ñöôïc taát caû möôøi con. Hoï ñeàu xuaát gia vaø chöùng quaû Phaät Bích chi, khi baø meï ñem y phuïc cho hoï, hoï noùi: "chuùng con saép nhaäp Nieát-baøn neân khoâng caàn nöõa. Saép tôùi ñaây, Thích ca Maâu ni con cuûa vua Tònh-phaïn seõ chöùng quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà, meï neân cuùng y naøy cho vò aáy, meï seõ ñöôïc voâ löôïng phöôùc baùo", noùi roài lieàn lieàn hieän möôøi taùm phaùp thaàn bieán roài nhaäp Nieát-baøn voâ dö. Ngöôøi meï vì tuoåi giaø, bònh saép cheát neân daën doø laïi cho con gaùi roài qua ñôøi; ngöôøi con gaùi sau ñoù cuõng bònh, tröôùc khi maát quaêng y leân caây cao vaø daën thaàn caây daâng y naøy cho Boà-taùt. Luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích nhìn xuoáng haï giôùi, thaáy y naøy treân caây lieàn hieän xuoáng laáy y roài hoùa laøm moät ngöôøi thôï saên, tay caàm cung teân ñi ñeán choã Boà-taùt, Boà-taùt thaáy lieàn noùi: "ñaây laø y phuïc cuûa ngöôøi xuaát gia, y phuïc ta ñang maëc raát quyù giaù, oâng coù chòu ñoåi hay khoâng?", ñaùp: "khoâng ñoåi, vì sao, neáu toâi maëc aùo quyù giaù cuûa oâng vaøo nhaân gian, ngöôøi nhìn thaáy seõ cho laø toâi gieát oâng ñeå laáy aùo naøy", Boà-taùt noùi: "oâng neân bieát, ngöôøi treân theá gian ñeàu bieát ta coù söùc maïnh vaø trí hueä, khoâng ai coù theå gieát ñöôïc ta

thì oâng laøm sao gieát ñöôïc ta ñeå laáy y phuïc naøy chöù, oâng khoâng phaûi lo sôï”. Luùc ñoù vua trôøi Ñeá thích quyø xuoáng daâng y cho Boà-taùt, Boà-

taùt maëc vaøo nhöng vì y nhoû hôn so vôùi thaân löôïng cuûa Boà-taùt neân Boà-taùt thaàm nghó: “y naøy quaù nhoû khoâng theå maëc ñöôïc, neáu coù oai löïc xin cho y naøy roäng lôùn ra ñeå che kín thaân ta”, nhôø oai löïc cuûa Boà-taùt vaø chö thieân neân y lieàn roäng lôùn ra cho vöøa vôùi thaân löôïng cuûa Boà-taùt. Boà-taùt laïi suy nghó: “ta ñaép y naøy ñaõ ñuû töôùng xuaát gia, ta neân cöùu vôùt nhöõng ngöôøi khoå naõo”, nghó roài lieàn ñöa y phuïc quyù giaù ñaõ maëc tröôùc ñoù cho vua trôøi Ñeá thích; vua trôøi Ñeá thích ñem veà coõi trôøi Tam thaäp tam cuùng döôøng. ÔÛ nôi ñoåi y naøy, caùc cö só, tröôûng giaû, Baø-la-moân tín taâm xaây leân moät baûo thaùp goïi laø thaùp thoï y xuaát gia ñeå cuùng döôøng. Luùc ñoù Boà-taùt ñaép ca-sa du haønh khaép nôi trong röøng hoang daõ, tôùi choã cuûa tieân nhaân Baø giaø baø, thaáy tieân ñang ñöùng choáng tay vaøo maù suy tö lieàn hoûi: “Ñaïi tieân suy tö ñieàu gì?”, ñaùp: “nôi toâi ôû coù nhieàu caây Ña la, tröôùc ñaây hay sanh hoa vaøng, traùi vaøng ; giôø boãng nhieân hoa quaû töï ruïng neân toâi suy tö veà vieäc ñoù”, Boà-taùt noùi: “chuû cuûa caùc caây naøy vì sôï sanh laõo bònh töû böùc baùch neân ñaõ xuaát gia tu ñaïo, vì theá hoa quaû töï ruïng; neáu chuû cuûa caùc caây naøy khoâng xuaát gia thì seõ laøm vöôøn ôû ñaây”. Tieân nhôn nghe roài lieàn ñöa maét nhìn kyõ Boà-taùt, thaáy Boà-taùt dung maïo ñoan nghieâm, töï suy nghó roài noùi: “ngöôøi chuû xuaát gia ñoù khoâng leõ chính laø oâng sao?”, lieàn ñaùp laø toâi, tieân vöøa ngaïc nhieân vöøa vui möøng môøi Boà-taùt ngoài roài ñem traùi caây ra cuùng döôøng. Ngoài moät laùt, Boà-taùt hoûi: “töø ñaây caùch thaønh Kieáp-tyû-la khoaûng bao nhieâu daëm?”, ñaùp laø khoaûng möôøi hai daëm, Boà-taùt suy nghó: “nôi ñaây raát gaàn thaønh cuûa mình, ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích raát ñoâng sôï seõ ñeán gaây phieàn phöùc cho ta, ta neân vöôït qua soâng Caêng giaø”, nghó roài lieàn vöôït qua soâng Caêng giaø ñi ñeán thaønh Vöông xaù. Boà-taùt coù dieäu löïc thieän xaûo, ñaày ñuû Nhaát thieát trí muoán vaøo thaønh khaát thöïc neân laáy möôøi laù Ca-la tyø la caâu na khaâu thaønh caùi baùt ñeå khaát thöïc. Luùc ñoù vua Taàn-tyø-sa-la ñang ôû treân laàu cao, töø xa nhìn thaáy Boà-taùt böôùc ñi trang nghieâm, maëc y Taêng-giaø-leâ nhö phaùp, tay oâm baùt, nhìn ngoù nhö phaùp vôùi oai nghi tòch tónh theo thöù lôùp ñi khaát thöïc. Vua thaáy roài lieàn suy nghó: “caùc vò xuaát gia trong thaønh, ta chöa thaáy coù ai ñöôïc nhö vaäy”, lieàn noùi keä: “Ta khen ngôïi xuaát gia, Baäc hieàn thieän nhö theá, Suy tö veà sanh töû, Neân môùi lieàn xuaát gia. Taïi gia gaëp caùc khoå, Traàn caáu ñeán böùc baùch; Xuaát gia thoï thieàn duyeät,

Ngöôøi trí thích xuaát gia,
Thaân taâm ñeàu xuaát gia,
Lìa boû caùc vieäc aùc,

Khaåu nghieäp cuõng thanh tònh,
Chaùnh maïng töi sinh soáng.
Thaùnh giaû tôùi Ma kieät, Vaøo trong thaønh Vöông xaù,
Nhieáp taâm nôi thieàn nieäm,
Theo thöù lôùp khaát thöïc.
Quoác vöông treân laàu cao,
Töø xa thaáy Thaùnh giaû,
Lieàn sanh taâm hoan hæ.
Baûo caùc caän thaàn raèng:
Haõy nhìn Thaùnh giaû kia,
Ñaày ñuû töôùng thuø thaéng,
Dung maïo raát ñoan nghieâm,
Ngoù ñaát ñi nhö phaùp,
Khoâng nhìn ngoù hai beân,
Khoâng phaûi doøng haï tieän.
Vua sai söù ñi theo,
Xem Thaùnh giaû ôû ñaâu.
Söù lieàn vaâng lònh vua,
Ñi theo sau Thaùnh giaû,
Ñeå xem Thaùnh giaû naøy,
Seõ döøng ôû choã naøo.
Thaùnh giaû theo thöù lôùp,
Khaát thöïc qua saùu nhaø,
Trong baùt ñaày thöùc aên,
Tay oâm baùt nhö phaùp,
Thaùnh giaû khaát thöïc xong,
Laëng leõ ra khoûi thaønh,
Ñeán trong röøng Baùt traø,
Thanh tònh töï döøng nghæ.
Söù giaû bieát choã roài,
Lieàn sai moät ngöôøi giöõ,
Moät ngöôøi trôû veà thaønh,
Taâu vôùi nhaø vua raèng:
Thaùnh giaû kia ñang ôû,
SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 323

Trong nuùi röøng Baùt traø,
Daùng ngoài nhö maõnh hoå,
Nhö Sö töû trong nuùi.

Vua nghe xong lôøi naøy,
Lieàn leân xe baùu ñi,
Cuøng vôùi caùc caän thaàn,
Ñeán choã Boà-taùt ôû.
Khi ñeán nuùi Baøn traø,
Vua lieàn böôùc xuoáng xe,
Ñi boä veà phía tröôùc,
Thaáy Boà-taùt ñang ngoài,
Vua cung kính thaêm hoûi,
Roài ngoài xuoáng ñoái dieän,
Thaáy Boà-taùt tòch tónh,
Vua lieàn caát tieáng hoûi:
Hôõi Bí-soâ treû tuoåi,
Ñang trong luùc cöôøng traùng,
Ñoan nghieâm nhieàu taøi ngheä,
Sao laïi ñi khaát thöïc?
OÂng thuoäc chuûng toäc naøo
Toâi seõ cho ruoäng vöôøn,
Vaø caáp cho theå nöõ,
Taát caû ñeàu ñaày ñuû.
Boà-taùt vöøa nghe xong,
Lieàn noùi keä ñaùp raèng:
Ñaïi vöông, coù moät nöôùc,
ÔÛ döôùi chaân Tuyeát sôn,
Taøi thöïc ñeàu sung tuùc,
Teân laø Kieàu-taùt-la,
Cam giaù, Kieàu-ñaùp-ma ,
Thuoäc chuûng toäc Thích ca .
Toâi doøng Saùt-ñeá-lî ,
Khoâng thích duïc theá gian.
Nhöõng ngöôøi ôû ñaát lieàn,
Nuùi röøng vaø baõi bieån,
Duø coù ñuû chaâu baùu,
Vaãn chöa thoûa loøng tham.
Nhö cuûi neùm vaøo löûa,
SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 324

Tham duïc cuõng nhö vaäy. Trong ñöôøng hieåm sôï haõi, Ngöôøi ñi thöôøng lo sôï. Caùc duïc, khoå laø goác, Che laáp caùc phaùp laønh. Toâi boû nhaø xuaát gia, Nhaøm

lìa caùc tham duïc, Gioáng nhö nuùi Tuyeát lôùn, Gioù thoåi khoâng theå ñoäng. Taâm toâi nöông giaûi thoaùt, Duïc khoâng keùo loâi ñöôïc. Chaïy theo duïc theá gian, Sanh töû thöôøng luaân chuyeån. Chæ rieâng toâi coù theå, Giaûi thoaùt caùc sôï haõi, Vì bieát loãi cuûa duïc, Thaáy Nieát-baøn tòch tónh, Nay toâi ñaõ xaû ly, Truï thanh tònh an laïc". Vua Taàn-tyø-sa-la nghe roài lieàn hoûi: "Ngaøi xuaát gia tu khoå haïnh ñeå caàu ñieàu gì?", ñaùp laø caàu chöùng quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà, vua noùi: "neáu Ngaøi ñaéc ñaïo xin haõy nhôù ñeán toâi", ñaùp: "seõ nhö nguyeän cuûa vua". Sau ñoù Boà-taùt ñi ñeán röøng tieân nhôn beân nuùi Kyø-xaø-quaät, ñeán nôi Boà-taùt cuõng ñi ñöùng naèm ngoài nhö caùc tieân ; thaáy hoï tu khoå haïnh thöôøng co moät chaân cho ñeán moät canh môùi nghæ, Boà-taùt cuõng co moät chaân cho ñeán hai canh môùi nghæ; thaáy hoï duøng naêm thöù löûa ñoát thaân cho ñeán moät canh môùi nghæ, Boà-taùt cuõng duøng naêm thöù löûa ñoát thaân cho ñeán hai canh môùi nghæ... Boà-taùt haønh khoå haïnh ñeàu gaáp ñoâi hoï khieán hoï cuøng baøn taùn: "ñoù laø ñaïi Sa moân trì haïnh", nhôn ñaây Boà-taùt ñöôïc goïi laø Ñaïi Sa moân. Luùc ñoù Boà-taùt hoûi caùc tieân: "caùc vò tu khoå haïnh nhö theá ñeå caàu vieäc gì?", moät vò ñaùp laø caàu laøm vua trôøi Ñeá thích, vò khaùc ñaùp laø caàu laøm vua trôøi Ñaïi phaïm, vò khaùc ñaùp laø caàu laøm Ma vöông coõi Duïc. Boà-taùt nghe roài lieàn suy nghó: "caùc tieân naøy maõi luaân hoài trong coøi trôøi ngöôøi khoâng ngöøng döùt, ñaây laø taø ñaïo, khoâng phaûi ñaïo thanh tònh", nghó roài lieàn boû ñi ñeán choã tieân Ca-la la. Ñeán nôi lieàn chaép tay cung kính hoûi: "thaày cuûa ñaïi tieân laø ai, toâi muoán cuøng tu phaïm haïnh", tieân ñaùp: "naøy Kieàu-ñaùp- ma, toâi khoâng coù thaày, oâng muoán hoïc thì tuøy yù", laïi hoûi: "ñaïi tieân ñaït

ñöôïc quaû gì?", ñaùp laø ñaït ñöôïc tôùi Voâ töôûng ñònh, Boà-taùt nghe roài lieàn suy nghó: " vò tieân naøy coù loøng tin, ta cuõng coù loøng tin; tieân coù tinh taán, nieäm, thieän, trí... thì ta cuõng coù. Tieân ñöôïc nhöõng trí hueä aáy cho ñeán ñöôïc Voâ töôûng ñònh, leõ naøo ta khoâng chöùng ñaéc ñöôïc nhöõng phaùp ñoù hay sao", nghó roài Boà-taùt laëng leõ nhôù nghó caùc phaùp aáy, muoán ñaéc phaùp chöa ñaéc, muoán chöùng phaùp chöa chöùng, muoán thaáy phaùp chöa thaáy. Boà-taùt moät mình ôû nôi choã yeân tónh tinh taán chuyeân nieäm ñaïo aáy, khoâng bao laâu sau lieàn thaáy ñöôïc phaùp, chöùng ñöôïc phaùp. Chöùng ñaéc phaùp aáy roài lieàn ñi ñeán choã tieân Ca-la la noùi raèng: "ñaïi tieân tu caùc phaùp naøy cho ñeán ñöôïc Voâ töôûng ñònh laø töï ñöôïc phaûi khoâng?", ñaùp laø töï ñöôïc, Boà-taùt noùi: "nhöõng trí hueä aáy cho ñeán Voâ töôûng ñònh, toâi cuõng ñaõ töï chöùng ñöôïc", tieân nghe roài lieàn noùi: "Kieàu-ñaùp-ma, oâng ñaõ chöùng ñaéc, toâi cuõng chöùng ñaéc ; toâi ñaõ chöùng ñaéc, oâng cuõng ñaõ chöùng ñaéc. Vaäy hai chuùng ta cuøng daïy phaùp aáy cho caùc ñeä töû ôû ñaây, vì hai chuùng ta cuøng chöùng ñöôïc moät phaùp". Tieân Ca-la-la naøy laø A-giaù-lôïi-da ñaàu tieân cuûa Boà-taùt, do trí hueä cuûa Boà-taùt neân vò tieân naøy hoan hæ cuùng döôøng vaø thaân thieát cuøng ôû chung. Luùc ñoù Boà-taùt suy nghó: "ñaïo naøy khoâng phaûi tri hueä, khoâng phaûi chaùnh kieán, khoâng theå ñaéc quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà, vì chöa phaûi laø

ñaïo giaûi thoaùt", nghó roài lieàn töø giaõ tieân Ca-la la ñi ñeán choã tieân Thuûy thaùc ñoan nghieâm (xöa goïi laø Uaát ñaàu lam phaát laø sai). Ñeán nôi, Boà-taùt lieàn chaép tay cung kính hoûi: "thaày cuûa ñaïi tieân laø ai, toâi muoán cuøng tu phaïm haïnh", tieân ñaùp: "naøy Kieàu-ñaùp-ma, toâi khoâng coù thaày, oâng muoán hoïc thì tuøy yù", laïi hoûi: "ñaïi tieân ñaït ñöôïc quaû gì ?", ñaùp laø ñaït ñöôïc tôùi Phi phi töôûng ñònh, Boà-taùt nghe roài lieàn suy nghó: " vò tieân naøy coù loøng tin, ta cuõng coù loøng tin ; tieân coù tinh taán, nieäm, thieän, trí ... thì ta cuõng coù. Tieân ñöôïc nhöõng trí hueä aáy cho ñeán ñöôïc Phi phi töôûng ñònh, leõ naøo ta khoâng chöùng ñaéc ñöôïc nhöõng phaùp ñoù hay sao", nghó roài Boà-taùt laëng leõ nhôù nghó caùc phaùp aáy, muoán ñaéc phaùp chöa ñaéc, muoán chöùng phaùp chöa chöùng, muoán thaáy phaùp chöa thaáy. Boà-taùt moät mình ôû nôi choã yeân tónh tinh taán chuyeân nieäm ñaïo aáy, khoâng bao laâu sau lieàn thaáy ñöôïc phaùp, chöùng ñöôïc phaùp. Chöùng ñaéc phaùp aáy roài lieàn ñi ñeán choã tieân Thuûy thaùc ñoan nghieâm noùi raèng: "ñaïi tieân tu caùc phaùp naøy cho ñeán ñöôïc Phi phi töôûng ñònh laø töï ñöôïc phaûi khoâng?", ñaùp laø töï ñöôïc, Boà-taùt noùi: "nhöõng trí hueä aáy cho ñeán Phi phi töôûng ñònh, toâi cuõng ñaõ töï chöùng ñöôïc", tieân nghe roài lieàn noùi: "Kieàu-ñaùp-ma, oâng ñaõ chöùng ñaéc, toâi cuõng chöùng ñaéc; toâi ñaõ chöùng ñaéc, oâng cuõng ñaõ chöùng ñaéc. Vaäy hai chuùng ta cuøng daïy phaùp aáy cho caùc ñeä töû ôû ñaây, vì hai chuùng ta cuøng chöùng ñöôïc moät phaùp". Luùc ñoù Boà-taùt suy nghó: "ñaïo naøy khoâng phaûi trí

hueä, khoâng phaûi chaùnh kieán, khoâng theå ñaéc quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà, vì chöa phaûi laø ñaïo giaûi thoaùt", nghó roài lieàn töø giaõ tieân Thuûy thaùc ñoan nghieâm ra ñi, ñaây laø A-giaù-lôïi-da thöù hai cuûa Boà-taùt. Luùc ñoù vua Tònh-phaïn nhôù nghó ñeán Boà-taùt neân sai söù ñi khaép nôi tìm kieám, khi nghe tin Boà-taùt ñaõ töø giaõ tieân Thuûy thaùc, moät mình ñi trong röøng nuùi khoâng coù ngöôøi haàu; vua lieàn sai batraêm ñoàng töû ñi theo haàu haï Boà-taùt, vua thaønh Thieân thò cuõng sai hai traêm ñoàng töû, toång coäng coù naêm traêm ñoàng töû vaây quanh haàu caän Boà-taùt ôû trong röøng. Boà-taùt lieàn suy nghó: "ta muoán ñöôïc yeân tónh trong nuùi röøng ñeå caàu phaùp Cam loà thì khoâng theå ñeå nhieàu ngöôøi vaây quanh ta nhö theá, ta chæ neân giöõ laïi naêm ngöôøi", nghó roài lieàn giöõ laïi hai ngöôøi thuoäc hoï meï vaø ba ngöôøi thuoäc hoï cha; soá coøn laïi ñeàu baûo quay trôû veà nöôùc. Luùc ñoù Boà-taùt cuøng naêm ngöôøi naøy du haønh veà phía Nam thaønh Giaø da, ñeán tuï laïc OÂ löu taàn loa taây na da ni. Sau khi xem xeùt chung quanh, hoï choïn moät nôi beân bôø soâng Ni-lieân-thieàn; nôi ñaây coù caây coái toát töôi vaø nöôùc trong maùt, ñaùy soâng toaøn laø caùt, treân bôø ñaát baèng phaúng, nöôùc soâng ñaày neân deã laáy nöôùc; treân bôø coû xanh moïc khaép nôi vôùi nhieàu loaïi hoa thuø thaéng. Boà-taùt suy nghó: "nôi ñaây thuø thaéng thích hôïp cho ngöôøi tu thieän hueä, ta neân döøng ôû noi ñaây tu thieàn ñònh chaët ñöùt caùc phieàn naõo", nghó roài lieàn ngoài döôùi moät goác caây, ñieàu khí nhieáp nieäm nôi taâm ñeå ñieàu phuïc, ñeø neùn vaø quôû traùch voïng taâm, khieán cho

caùc loã chaân loâng ñeàu toaùt moà hoâi; gioáng nhö traùng só toùm laáy ngöôøi yeáu loâi keùo, ñeø eùp laøm naõo loaïn taâm ngöôøi kia, khieán cho toaøn thaân ngöôøi aáy toaùt moà hoâi. Boà-taùt cheá phuïc thaân taâm cuõng nhö vaäy, luùc ñoù Boà-taùt caøng tinh taán khoâng giaùn ñoaïn neân thaân ñöôïc khinh an khoâng coøn chöôùng ngaïi vaø taâm ñöôïc an ñònh khoâng coøn nghi hoaëc. Boà-taùt chòu ñöïng cöïc khoå, khoå khoå vaø baát laïc khoå, caùc khoå nhö theá nhöng taâm vaãn khoâng truï ñöôïc chaùnh ñònh. Boà-taùt lieàn suy nghó: “ta neân ñoùng kín caùc caên khoâng cho buoâng lung xao ñoäng ñeå truï nôi tòch tónh”, nghó roài lieàn nhieáp hôi thôû khoâng thôû ra thôû voâ, do khoâng thôû ra neân khi xoâng leân ñaûnh ñaàu khieán Boà-taùt ñau ñôùn nhö bò löïc só duøng moû saét goõ vaøo ñaàu. Luùc ñoù Boà-taùt caøng tinh taán khoâng giaùn ñoaïn neân thaân ñöôïc khinh an khoâng coøn chöôùng ngaïi vaø taâm ñöôïc an ñònh khoâng coøn nghi hoaëc. Boà-taùt chòu ñöïng cöïc khoå, khoå khoå vaø baát laïc khoå, caùc khoå nhö theá nhöng taâm vaãn khoâng truï ñöôïc chaùnh ñònh; vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt lieàn suy nghó: “ta neân ñoùng bít caùc caên nhieáp hôi thôû vaøo beân trong ñeå nhaäp thieàn ñònh”, nghó roài lieàn nhieáp hôi thôû khoâng thôû ra thôû voâ neân khí töø treân ñaûnh ñaàu trôû xuoáng xoâng vaøo loã tai, gioáng nhö mieäng tuùi ñöôïc bôm hôi vaøo ñaày. Boà-taùt chòu ñuû caùc khoå nhö vaäy

SOÁ 1450 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA PHAÙ TAÊNG SÖÏ, Quyeån 4 327

vaãn khoâng nhaäp chaùnh ñònh, vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt laïi suy nghó: “ta neân tinh taán gaáp boäi, nhieáp khí ôû beân trong laøm cho noù tröông ñaày leân ñeå nhaäp thieàn ñònh”, nghó roài lieàn ñoùng caùc caên nhieáp khí laïi, khieán khí töø loã tai trôû xuoáng buïng traøn ñaày trong nguõ taïng, buïng bò tröông ñaày leân nhö caùi tuùi ñaày. Boà-taùt chòu ñuû caùc khoå nhö vaäy nhöng vaãn khoâng truï chaùnh ñònh, vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt laïi nghó: “ta phaûi noå löïc theâm laøm cho tröông ñaày ñeå nhaäp ñònh”, Boà- taùt lieàn ngöng thôû khieán cho khí xoâng trôû leân ñaûnh, ñaûnh ñaàu ñau ñôùn gioáng nhö bò löïc só duøng daây sieát chaët laïi. Boà-taùt chòu ñuû caùc khoå nhö vaäy nhöng vaãn khoâng truï chaùnh ñònh, vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt laïi nghó: “ta neân noå löïc duïng coâng gaáp boäi ñeå nhaäp ñònh”, luùc ñoù khí laïi trôû xuoáng tröông ñaày ôû buïng laøm cho buïng ñau ñôùn; gioáng nhö bò ngöôøi moå traâu duøng dao beùn raïch buïng. Boà-taùt chòu ñuû caùc khoå nhö vaäy vaãn khoâng truï chaùnh ñònh, vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt laïi nghó: “ta neân tinh taán gaáp boäi laøm cho tröông ñaày ñeå nhaäp ñònh”, luùc ñoù khí traøn khaép thaân khieán thaân noùng höøng höïc nhö bò hai löïc só eùp ñöa vaøo trong loø löûa. Boà-taùt chòu ñuû caùc khoå nhö vaäy nhöng vaãn khoâng truï ñöôïc chaùnh ñònh, vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Boà-taùt laïi suy nghó: “ta neân ñoaïn aên uoáng”, nghó roài lieàn ngöøng aên uoáng, chö thieân lieàn ñeán noùi vôùi Boà-taùt: “neáu Boà-taùt khoâng thích thöùc aên uoáng cuûa loaøi ngöôøi thì chuùng toâi seõ roùt nöôùc cam loà vaøo loã chaân loâng cuûa Boà-taùt”, Boà-taùt suy nghó: “moïi ngöôøi ñeàu bieát ta ñaõ ngöøng aên uoáng, neáu ta thoï nöôùc cam loà

töùc laø ta voïng ngöõ, khieán cho chuùng sanh sanh taø kieán; sau khi cheát ta seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, ta khoâng neân thoï nöôùc cam loà; nhöng ta neân moãi ngaøy thoï moät ít thöùc aên cuûa loaøi ngöôøi nhö meø, ñaäu", nghó roài lieàn khoâng thoï chö thieân thænh vaø moãi ngaøy chæ thoï moät ít meø, ñaäu. Daàn daàn thaân theå tay chaân cuûa Boà-taùt oám tong teo khoâng coøn thòt, caùc boä phaän treân thaân ñeàu khoâ gaày gioáng nhö ngöôøi giaø taùm möôi tuoåi. Do aên ít neân ñænh ñaàu khoâ laïi nhö traùi baàu chöa chín ñaõ caét ñöùt cuoáng neân khi gaëp naéng bò khoâ teo laïi. Do aên ít neân maët thuït saâu vaøo trong nhö ngöôøi bò moùc maét... cho ñeán hai beân hoâng, da xöông ñeàu khoâ ñeùt loài loõm gioáng nhö nhaø laù batraêm naêm. Luùc ñoù Boà-taùt caøng tinh taán khoâng giaùn ñoaïn neân thaân ñöôïc khinh an khoâng coøn chöôùng ngaïi vaø taâm ñöôïc an ñònh khoâng coøn nghi hoaëc. Boà-taùt chòu ñöïng cöïc khoå, khoå khoå vaø baát laïc khoå, caùc khoå nhö theá nhöng taâm vaãn khoâng truï ñöôïc chaùnh ñònh; vì sao, vì ñaõ huaân taäp töø nhieàu ñôøi. Luùc ñoù xöông soáng cuûa Boà-taùt bò cong laïi nhö caùi ñaøn Khoâng haàu, muoán ñöùng daäy thì laïi naèm beïp xuoáng, muoán ngoài leân thì laïi ngaõ nhaøo xuoáng, muoán ñöùng thaúng löng cuõng khoâng ñöôïc nhö

yù. Boà-taùt lieàn suy nghó: "phaùp ta ñang tu khoâng phaûi laø chaùnh trí, khoâng phaûi laø chaùnh kieán, khoâng theå chöùng ñöôïc quaû A-naäu-ña-la-tam-mieäu-tam-boà-ñeà".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.